

סגירת אתר החדשות של חמאס על ידי פייסבוק ושמחת הפלסטינים על התקלה ברשתות החברתיות

19 באוקטובר 2021

עיקרי המסמך

- ◀ חברת פייסבוק הודיעה ב-12 באוקטובר 2021, זו הפעם השנייה בחודשים האחרונים, על חסימת דף הפייסבוק של סוכנות הידיעות שהאב, המזוהה עם חמאס. אין זו הפעם הראשונה בה חוסמת פייסבוק את סוכנות הידיעות. אירוע דומה היה ביולי 2021 אז האשימה פייסבוק את הסוכנות בהפרה חוזרת ונשנית של התקנות הקהילתיות של הרשת נגד קידום אלימות.
- ◀ מזה זמן מנהלת הנהלת פייסבוק מאבק נגד חשבונות של משתמשים פלסטינים, בהם מתפרסמים תכנים המעודדים הסתה וטרור, בעיקר אלה המזוהים עם חמאס. על פי דיווח ארגון ¹ Access Now במהלך מבצע "שומר החומות" נמחקו מאות פוסטים פלסטינים על ידי פייסבוק, אינסטגרם, טוויטר וטיקטוק.
- ◀ ארגון Human Rights Watch, הפועל מניו יורק פרסם ב-8 באוקטובר 2021 האשמותיו נגד חברת פייסבוק ואפליקציות חברתיות השייכות לה, כגון אינסטגרם, בפיקוח והסרת תכנים פלסטיניים ברשתות שלה. לטענת הארגון, במבצע האחרון בעזה ("שומר החומות") הוסרו תכנים וקמפיינים של פלסטינים, אשר נועדו להבליט סוגיות זכויות אדם של פלסטינים באופן פומבי. נטען, כי פייסבוק הסירה תמונות וסרטונים של בנייני מגורים שהותקפו בעזה. בכתבת אלג'זירה נמסר, כי על-פי תגובת חברת פייסבוק באותה תקופה הוסרו תכנים הקשורים לאלקצא. חברת פייסבוק התנצלה על כך וטענה, כי העניין סודר. ארגון Human Rights Watch טוען, כי העניין לא תוקן באופן יסודי (אלג'זירה נט, 8 באוקטובר 2021).
- ◀ על פעילות זאת של פייסבוק הובעה מחאה חריפה מצד גולשים פלסטינים ופרו-פלסטינים ברחבי העולם בטענה שפייסבוק מסייעת להסברה הישראלית ופוגעת בקידום הנראטיב הפלסטיני מה שמשקף לדעתם מדיניות של אפליה וצביעות. על רקע זה, התקלה העולמית ברשתות החברתיות ב-4 באוקטובר 2021 זכתה לתגובות אהדה נרחבות ושמחה לאיד בקרב הציבור הפלסטיני בעיקר ברצועת עזה.

¹ ארגון ללא מטרת רווח, שהוקם בשנת 2009 במטרה להגן ולהרחיב את זכויות האזרח הדיגיטליות ברחבי העולם ברשתות החברתיות ובמייילים. הארגון פועל לדבריו להבטיח שהאינטרנט יישאר פלטפורמה פתוחה ומאובטחת לזכויות הפרט וחופש הביטוי.

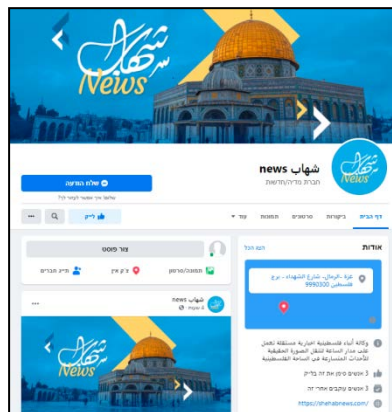
חסימת דף הפייסבוק של סוכנות הידיעות שהאב

◀ חברת פייסבוק הודיעה, זו הפעם השנייה בחודשים האחרונים, על חסימת דף הפייסבוק של סוכנות הידיעות שהאב, המזוהה עם חמאס, בטענה כי הוא נוגד את הקריטריונים של החברה. בהודעה מטעם סוכנות שהאב, שהתפרסמה לאחר הסגירה, נטען כי לדעתה הפעם היה מעורב בהחלטת הסגירה מאג'ד פרג', ראש המודיעין הכללי ברשות הפלסטינית. זאת, בעקבות מספר חשיפות לא מחמיאות של סוכנות הידיעות אודות חלקו של מאג'ד פרג', במשבר הדיפלומטי בין הרשות לבין תורכיה ובסוגית מותו של הפעיל הפוליטי נזאר בנאת. לדברי הסוכנות פנה פרג' וביקש ממחמד אשתיה ראש הממשלה להתקשר עם חברת פייסבוק ולבקש מהם לחסום את חשבון הסוכנות (שהאב, 9 באוקטובר 2021). לאחר החסימה שינתה סוכנות שהאב את תמונת הפרופיל שלה בטוויטר בה שילבה כרזה המותחת ביקורת על החסימה שביצעה פייסבוק.

תמונת הפרופיל בחשבון הטוויטר של שהאב המותחת ביקורת על פייסבוק. משמאל נכתב פייסבוק מסירה את דף הפייסבוק של סוכנות הידיעות שהאב במסגרת מדיניות מלחמה בתוכן הפלסטיני. במרכז, ציטוט של חברת פייסבוק המורה על הסרת דף הפייסבוק משום שהוא נוגד את הקריטריונים של החברה (חשבון הטוויטר של שהאב, 13 באוקטובר 2021)

◀ זמן קצר לאחר החסימה, בשעות הבוקר של ה-13 באוקטובר 2021, פתחה סוכנות הידיעות שהאב בעזה דף פייסבוק חדש בכתובת חדשה. בשלב ראשון אותרה בו פעילות נמוכה מאד לעומת הציוצים הרבים בחשבון הטוויטר הרשמי (דף הפייסבוק של שהאב, 13 באוקטובר 2021).

צילום מסך של דף הפייסבוק החדש של שהאב, אשר נפתח בכתובת חדשה (דף הפייסבוק של שהאב, 13 באוקטובר 2021)

◀ גם ביולי 2021 חסמה פייסבוק את הסוכנות זאת לאחר שהאשימה אותה בהפרה חוזרת ונשנית של התקנות הקהילתיות של הרשת נגד קידום אלימות. **חמאס גינתה את המהלך של פייסבוק וכינתה אותו "החלטה לא הוגנת ומתקפה על חופש התקשורת וחופש הביטוי"**.

◀ מזה זמן מנהלת פייסבוק מאבק נגד חשבונות של משתמשים פלסטינים, בהם מתפרסמים תכנים המעודדים הסתה וטרור, בעיקר אלה המזוהים עם חמאס. על פי דיווח ארגון Access Now **במהלך מבצע "שומר החומות"** נמחקו מאות פוסטים פלסטינים על ידי פייסבוק, אינסטגרם, טוויטר וטיקטוק. ערוץ אלג'זירה (דיווח 8 באוקטובר 2021), כי ארגון Human Rights Watch, הפועל מניו יורק שב וחיידש את האשמותיו נגד חברת פייסבוק ואפליקציות חברתיות השייכות לה, כגון אינסטגרם, בגין פיקוח והסרת תכנים פלסטיניים ברשתות שלה. לטענת הארגון, במבצע האחרון בעזה הוסרו תכנים וקמפיינים של פלסטינים, אשר נועדו להבליט סוגיות זכויות אדם של פלסטינים באופן פומבי. נטען, כי פייסבוק הסירה תמונות וסרטונים של בנייני מגורים שהותקפו בעזה. בכתבת אלג'זירה נמסר, כי עפ"י תגובת חברת פייסבוק באותה תקופה הוסרו תכנים הקשורים לאלקצא. חברת פייסבוק התנצלה על כך וטענה, כי העניין סודר. ארגון Human Rights Watch מצדו טוען, כי העניין לא תוקן באופן יסודי (אלג'זירה נט, 8 באוקטובר 2021).

התקלה העולמית של פייסבוק

◀ על רקע החסימות התכופות של הרשתות החברתיות עוררה התקלה העולמית ברשתות פייסבוק אינסטגרם וווטצאפ, שארעה ב-4 באוקטובר 2021² שיח נרחב ברשתות החברתיות בקרב גולשים פלסטינים, בעיקר ברצועת עזה. השיח עסק במספר היבטים:

◆ שיח שעסק בהיבט הכללי של התלות הרבה של הגולשים ברשתות החברתיות אשר מתח ביקורת על תלות זאת.

◆ גולשים הנוטים יותר לדת ניצלו את האירוע כדי להדגיש את חשיבות הדת מול "הבלי" הרשתות החברתיות.

◆ גולשים רבים נוספים הביעו שמחה לאיד על התקלה העולמית לאור החסימות הרבות שמבצעת הנהלת פייסבוק לתכנים פרו-פלסטינים המועלים לרשתות החברתיות. גולשים רבים ניצלו את ההזדמנות לקרוא לעוקבים שלהם לעבור לטוויטר.

◀ להלן מספר דוגמאות:

◆ תגובה בהיבט הדתי סיפק הדרשן **מחמוד אלחסנאת** הזוכה לאהדה רבה בקרב פלסטינים, בעיקר תומכי חמאס ברצועה. מחמוד אלחסנאת שוהה לאחרונה בתורכיה לאחר שעזב את הרצועה ונדד במספר מדינות. חסנאת, הגיב בשני ציורים: "העקורים מאתרי המדיה החברתית, ברוכים הבאים לטוויטר". בציור נוסף אמר "האין זו הוכחה עבורכם מהי הדרך היפה והטובה ביותר לקיום קשר, מכל אמצעי הקשר שלעולם

² ב-4 באוקטובר 2021 בשעות הערב ארעה תקלה עולמית ברשתות החברתיות שבבעלות פייסבוק שלא אפשרה כניסה. התקלה תוקנה רק לאחר מספר שעות.

לא נתקעת ולא מתקלקלת ? ספרו של אללה (הקוראן) הוא החבר הטוב ביותר לכל אחד ואין דבר ממכר יותר מעיון בדפיו ופסוקיו.

♦ דוגמה לתגובה נוספת היא תגובתו של **ג'האד חלס, פעיל רשת מרצועת עזה**, שלו מעל ל-260,000 עוקבים, המעיד על עצמו כעצמאי פוליטית. ג'האד חלס, שחשבונו נסגר על ידי פייסבוק בסוף ספטמבר לאחר שעבר 400,000 העוקבים, הגיב בשני ציורים: "סוכנות בלומברג: עושרו של מארק צוקרברג בעלי פייסבוק צנח בכשבעה מיליארד דולרים עד עתה. זאת, כתוצאה מהתקלה המתמשכת מזה שעות ביישומי פייסבוק. מרוב צהלה ושמחה, מתחשק לי לצאת ולחלק דברי מתיקה ברחוב (חלוקת דברי מתיקה ברחוב לעוברים ושבים מקובלת ברצועת עזה לאחר ביצוע פיגועים נגד ישראל). ציץ נוסף "אם יש לקח שלמדנו בעקבות הווירוס הדיגיטאלי הוא שזו הייתה הזדמנות להיפטר מהזבל שנמצא באתרים לצאת מהכלא שלהם ולנהל מחדש את הזמן שבידנו ואת סדרי העדיפויות שלנו".

